

EDITORIAL

La RAE i la colaboracio evident

Des del govern espanyol s'havia demanat a la **Real Academia Española** (RAE) que modificara la **Constitucio** per a adaptar-la al **llenguatge inclusiu**. Es a dir, que a on diu "los diputados" diga "los diputados y las diputadas" i unes atres modificacions similars.

L'informe que ha elaborat l'institucio –aprovat per unanimitat– i que se feu public el dia 20 de giner, ha constituït una negativa rotunda. Per als academics, el text constitucional es "*gramaticalmente impecable*", i afigen que "*debe confiarse en la conciencia lingüística de los hispanohablantes para averiguar si en nuestra lengua son o no inclusivos los sustantivos masculinos de persona (...) Resultaría escasamente democrático sostener que los hablantes nativos desconocen si esos sustantivos son o no inclusivos –o, lo que sería aún peor, negarles la capacidad de determinarlo–, y entender que han de ser los poderes públicos quienes lo decidan*" (ABC, 20/01/20).

Sense entrar en el debat sobre l'us del llenguatge inclusiu, a nosatres nos pareix molt encertada eixa fermea en la defensa de la llengua com a **manifestacio colectiva** i no com un simple codic de comunicacio que els qui detenten el poder en cada moment puguen modelar al seu antoix.

¿Es immovilista la RAE? En absolut. De fet, moltes de les critiques que rep provenen dels qui pensen que incorpora al diccionari massa pronte paraules i usos que s'han fet corrents a penes els ultims anys.

Front ad estos, l'Academia sempre ha defes que lo seu es arplegar el llenguatge popular. A pesar de lo qual no deixa de criticar l'innecessaria utilisacio d'anglicismes en substitucio de paraules castellaneres perfectament valides.

I, mentres tant, ¿qué fa la **(anti)Academia Valenciana de la Llengua**? o, lo que es lo mateix, ¿qué mana fer el **Institut d'Estudis Catalans**? Puix exactament lo contrari: despreciar la llengua valenciana real, la que parla la gent ara i des de fa sigles, i incorporar catalanismes completament superflus que per a lo unic que servixen es per a bandejar les expressions valencianeres equivalents.

Curiosament, la RAE opta per mantindre, no ya una postura diplomatica en este tema, sino, en un eixerici de **incoherencia** impropia d'una institucio del seu prestigi, alinear-se en les tesis i postures catalanistes, repetint les mentires que esta genera i ningunejant deliberadament a la **Real Acadèmia de Cultura Valenciana**, la qual manté per al valencià similar filosofia que la RAE per al castella.

Pero aço no es una excepcio, sino la norma

que se repetix en tots els ambits: **Espanya i Catalunya** –o, millor, **Madrid i Barcelona**, ya que, mes que una qüestio d'identitats nacionals, es una pugna entre dos centres de poder– viuen en un enfrontament permanent, pero, a l'hora d'arruinar la llengua, la societat o l'economia valencianeres, se convertixen en colaboradors entusiastes.

L'evidencia d'esta cooperacio, de la qual l'actitut de la RAE nomes es un exemple dels molts que hem denunciat des d'estes pàgines, fa incompreensible la ceguera parcial que patixen tant els **catalanistes** com els **espanyolistes**, els dos sense deixar de calificar-se a si mateixos de valencianistes.

Els primers afirmen que des de **1707** la culpa de tot lo roïn que nos passa està en **ponent**, i que per a salvar-nos hem de caure en braços dels nostres germans catalans, que nos volen tant que **financen** en milions d'euros –que podrien invertir en resoldre els seus propis problemes– una **ret d'entitats** catalanistes que treballa, supostament, per a defendre els interessos valencians. O es el cas de generositat mes insolit de l'història o se pensen que estem faves. (I, vist lo vist, molts sí han d'estar-ho.)

Els atres, per contra, veuen en Catalunya l'orige de tots els mals, i atribueixen a la seua **influencia** en Madrid les interminables humiliacions a les que nos somet el poder central, al qual, d'esta manera, exculpen; o be opinen que es una qüestio **conjuntural** que se resoldra quan governe algun atre partit, a pesar de que ya s'han donat totes les combinacions possibles de governs en Madrid i en **Valencia** i el resultat ha segut sempre el mateix.

Per a que ho entengam: tens contractat un servici de seguretat en ta casa, pero a lo llarc de varies decades el teu veï te furta tot lo que vol quan li abellix i, quan reclames, te posen mil excuses, com que el teu veï te mal caracter, o que els paga mes, o qualsevol atra. I això ve passant a pesar de que ha canviat varies voltes la direccio de l'empresa, pero tu continúes contractant-los i confiant esperançat en el proxím canvi de direccio.

Es urgent que nos donem conte que la vella dita de que "els enemics dels meus enemics son els meus amics" en esta ocasio erra per complet.

I, sobre tot, que **recuperem l'autoestima** com a poble ya que lo que denoten les dos postures descrites es una absoluta falta de convicció en l'entitat del **poble valencià**, al que, encara que el mencionen aixina, no el consideren com a tal, sino a penes com un appendix o colonia d'uns atres pobles.

LA CITA

Fon molt important per a mi dependre a distingir als enemics.

Rigoberta Menchú

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **LA RAE I LA COLABORACIO EVIDENT**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- FENT MEMORIA: **PASQUAL ASINS I L'ADMIRACIO PER CONSTANTI LLOMBART**
- 3
• JOCS TRADICIONALS (LV): **EL MOLI O MOLINET**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- POESIA: **CONSTANTI LLOMBART. HOMENAGE**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **VALENCIA: LLENGUA I PATRIA. VERITATS HISTORIQVES DEL CONFLICTE IDENTITARI**
- 4
• PASSATEMPS
- FAULA: **EL LLEO I LA LLEBRE**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Pareix que alguns van dient que som uns pessats, que no nos cansem de demanar als llectors que facen fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts. Des de que nos hem enterat, no fem mes que pegar-li voltes: ¿d'a on nos haura eixit eixa mala fama?

ACTIVITATS CULTURALS FEBRER DE 2020

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Convencio (Convencio Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

El Piló (Associació Cultural El Piló)
C/ Dr. Moliner, 10-B. 46100 Burjassot
elpilo@telefonica.net
Tel: 963 63 42 75

GAV (Grup d'Acció Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 València C.
www.gav-valencianistes.com

INEV (Institut d'Estudis Valencians)
info@inev.org // www.inev.org

Rogle
rogleconstantillombart@gmail.com

6 i 13 Feb (dijous) 19 h. Seu del GAV.
Curs d'Història i Cultura Valencianes.

6 Feb: CONFERENCIA: Toni Fontelles:
"Els països catalans prenen cos"

13 Feb: CONFERENCIA: Sandra Ombuena:
"Història d'una ciutat. Evolució urbana de la ciutat de València"

+Info: **INEV** i **GAV**

13 Feb (dijous) 19:30 h. Cerveseria El Sabor, Av. Corts Valencianes, 60. Albal.

PRESENTACIÓ DE LLIBRES:

Llombart, homenage. Obra col·lectiva del Rogle Constanti Llombart. *La cooficialitat de la llengua valenciana*, per Lluís Fullana i Mira (Edició del Rogle C. Ll.).

+Info: **Rogle**

14 Feb (divendres)

Data llimit per a presentar poemes per al:
X CERTAMEN POÈTIC Parlant en Ausias March.

I fins al 4 de març per al:

PREMI VALENCIANA, Falles 2020.

+Info: **GAV**

16 Feb (dumenge) 10:30 h. Plaça de Rodrigo Botet. València C.

TOTS ELS DIES 9. Homenage a Ignaci Vergara.

A continuació se farà un recorregut urbà per llocs relacionats en l'obra de l'escultor.

+Info: **Rogle** i **Convencio**

21 Feb (divendres) 19:30 h. Cerveseria Cruz del Sur, c/ Campoamor, 57. València C.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *Apunts d'indumentària valenciana*, de **Mª Dolores García Broch**.

+Info: **Rogle**

29 Feb (dissabte)

Data llimit per a l'entrega d'originals per a optar als:

Premi d'investigació Lluís Alcanyis.
Tema: estudi sobre la llengua, la societat o la cultura valencianes.

Premi de creació Manuela Solís Claràs. Creació literària: preferentment novel·la, poemari, teatre, relats, contes.

+Info: **INEV**

FENT MEMÒRIA

Pasqual Asins i l'admiració per Constantí Llombart

COL·LABORACIÓ

Pasqual Asins i Lerma naixqué en València l'any 1896, fill de Joaquim Asins Alapont (Catarroja) i Teresa Lerma García (Godelleta) els quals residien en el carrer dels Manyans, 15, en el districte del Centre. Estudià Magisteri en l'Escola Normal de València, obtenint el títol de **Mestre d'Ensenyança Primària** l'any 1921, si bé la seua vida laboral la dedicaria plenament a treballar en la Companyia Valenciana de Tramvies com empleat contable. Se casà en M^a del Amor Zanón Caballero (Godelleta) establint-se en el carrer Mallorca de Benimaclet. Del matrimoni naixerien Carme (1923) i Pasqual (1931).

Asins ja destacava, anys abans de finalitzar els seus estudis, en el món de la literatura valenciana. En 1916 publicava el seu primer i únic llibre de poesia baix el títol de **Melodies**, edició sufragada pel grup **Pro Poesia Valenciana** dins de la col·lecció "Poetes Valencians Contemporanis".

Les seues composicions poètiques foren d'alta qualitat, conseqüent premis i reconeixements. En l'any 1920 guanyà la **Flor Natural** en els Jocs Florals de **Alaquàs**, en 1921 obté la **Flor Natural** en el certamen de **Godella** i en 1941 la **Flor Natural** dels **Jocs Florals de la Ciutat i Regne de València**, organitzats per l'entitat **Lo Rat Penat**.

Ademés de la seua faceta d'escriptor, fon un ferm defensor de la **llengua valenciana** i de l'oficialització d'esta, ya que en els anys vint l'única llengua oficial era la castellana. Realisà multitud d'estudis, conferències i mitjans en defensa del nostre

SAGELL DE L'AGRUPACIÓ PRO POESIA VALENCIANA

idioma nacional, sent l'encarregat de redactar la Base número 5 de la **Declaració Valencianista**

del 1918, la qual tractava justament del bilingüisme i la necessitat urgent de la cooficialització del valencià. La seua defensa de l'idioma valencià el portà a involucrar-se totalment en les associacions valencianistes de l'època, ostentant diversos i importants càrrecs en la dècada dels anys vint i trenta. Fon membre destacat de **Joventut Valencianista**, des d'a on publicà el conegut treball "El

factor moral del valencianisme"; fon promotor de la **Associació Protectora de l'Ensenyança Valenciana**, president de **Pàtria Nova**, president de la secció valenciana de **Nostra Parla**, soci fundador de **Proa** (*Consell de Cultura i Relacions Valencianes*) i **ratpenatiste** fins al seu decés.

També participà activament en les revistes valencianistes de l'època, sent impulsor de **Taula de Lletres Valencianes**, col·laborador assidu de **Pensat i Fet**, membre del consell de redacció de la revista **El Poble Valencià** dirigida per Josep Maria Bayarri i del semanari **El Camí**, revista esta última en la qual tindria la seua pròpia secció de pedagogia.

Arribada la Guerra Civil, Asins s'amagà per la seua sabuda simpatia en el partit **Acció Nacionalista Valenciana**; passada la guerra solament participà de forma puntual en algun acte de **Lo Rat Penat**.

Faltà l'any 1948 en **Benimaclet**, a on residia des de que fundà la seua pròpia

família; hui en dia un carrer d'aquell barri porta el seu nom com a homenage a la seua dilatada tasca en pro de la cultura valenciana.

A l'any següent de la seua defunció, l'associació **Pensat i Fet** publicà el llibre **Poesies** en homenage pòstum, en un pròleg del seu companyer i amic **Francesc Cavaller i Muñoz**.

Asins destacà a lo llarg de sa vida per la defensa de l'ensenyança de l'idioma valencià i per la seua militància en el nacionalisme, ademés del seu fidel ratpenatisme, sent un gran admirador de **Constantí Llombart**, qui fora el gran impulsor de la Renaixença Valenciana i un dels fundadors de la Societat d'Amadors de les Glòries Valencianes.

Per això dedicà un magnífic i sentit poema al que fora un dels seus referents culturals, **En Carmel Navarro i Llombart Sastre**. Provablement este poema fon escrit per a l'homenage realitzat per la **Joventut Valencianista** en 1922, en el qual s'incorporaren unes plaques de marbre al panteó de Llombart, o bé per a l'homenage que **Lo Rat Penat** i l'**Agrupació Valencianista Republicana**, entre unes atres entitats i semanaris, li dedicaren l'any 1933 en els Jardins del Real.

Este poema, que se titula *Constantí Llombart. Homenage*, i que apareix en el llibre **Poesies**, publicat en València en l'any 1949, se reproduïx en la pàgina 3.

Javier Navarro Andreu

Facebook: **Rogle Constanti Llombart** // Twitter: **@rogleconstanti**

Rogle en Internet

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en:
www.rogleconstantillombart.com **www.pjvalencianista.org**
http://issuu.com/rogleconstantillombart

El moli o molinet

Era un joc al que se jugava per parelles, normalment les chiquetes, pero també podien fer-ho els chiquets. Estant de peu, posen els peus de l'una i de l'altra junts per les puntes i, agarrant-se fort per les mans, s'inclinen cap arrere i aixina comencen a balancejar-se cap avant i cap arrere o a rodar, cada vegada mes a pressa, fent com un moli, fins a que perden l'equilibri, es maregen o es cansen i cauen. Mentrestant, els demes canten:

“Roda, roda, a pressa i fort, fins a que te soltes o te caigues mort. U, dos, tres...”

Guanya la parella que mes voltes pega i mes resistix sense caure.

En una variant del joc, agarrant-se de les mans, les chiquetes fan un rogle i van rodant mentres canten: “Roda, roda, tots els angels van al cel carregats en un baül”. Arribats aci, qui dirigix el joc diu: “Que... (el nom d'una de les participants) es gire de cul”. La chiqueta roda sobre si mateixa i, mirant cap a l'exterior del rogle, torna a agarrar les mans de les companyeres i seguix rodant junt a les demes. Quan totes estiguen en esta posicio, seguixen unides de les mans, rodant en cercle i, ara pegant-se culades les unes contra les altres, canten: “Culades al gat, culades al gos, qui mes aguante sera famos”.

Si es tracta d'infants mes menuts, van rodant mes espai i canten:

“Roda, roda, Sant Miquel,
tots els angels van al cel
carregats en un baül,
hasta que caiguen de cul”.

Se deixen caure i comencen les rialles entre ells, porque aço els sol fer gracia.

IL·LUSTRACIÓ DE KATE GREENAWAY, 1881.

Fins al proxim 1 de març se poden entregar originals per als:

18 PREMI Federic Feases de Novela

12 PREMI Josep Melià de Teatre

+Info: **El Piló**

POEMA

Constantí Llobart. Homenage

per Pasqual Asins

Canta en la nit d'amor florida
el mar sa dolça cantinela
i en son *mirall, amorosida,*
s'esguarda una estrela.

Una estrela que ens vigila
des del cim de sa gloria eternitat
que ens cluca l'ull i trau florida
d'un deler patri, d'amor i llibertat.

Que mansament va fent sa via
pels caminets eteris
i ens parla *amb mots* de poesia
des dels eters misteris.

És l'estrela que a Betlem porta els rics
hostes,
rics d'una fe absoluta
i fa amables postes
del sol en nostra ruta.

...Ànima blanca o estrela refulgent
en el cel de la Pàtria vigilant
quan el mar canta valent,
quan l'oratge va minvant.

Fogós clarí de valentia,
enyor d'un vers de la dolçaina,
pa de poesia,
falla d'amor que amaina...

Tal en la vida.
En la vida trencada
per un bot al misteri...
I ara estrela exaltada
en l'eteri
que ens envia, com pluja menuda,
sobre el cor un llumet d'esperança...

...I la Pàtria abatuda
descansa, descansa...

Reproduim el poema respectant l'ortografia original aixina com el lexic. No obstant s'han senyalat algunes paraules en cursiva per ser arcaïsmes o estranyes a la llengua valenciana, de les quals donem aci la forma valenciana actual o correcta:

mirall (arc.): espill.

amorosida: entenedrida.

s'esguarda (arc.): se mira, se contempla.

amb (catalanisme): en.

mots (arc.): paraules.

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.B.A.

Gimeno Juan, Manolo

Valencia: *Llengua i Patria. Veritats historiquas del conflicte identitari*
Mosseguello. Castello, 2019.

(326 pàgines)

En esta obra l'autor analisa el proces de castellanisacio en la societat valenciana, deixant clar que es tracta d'un fenomen que afecta negativament a la nostra identitat. Pero també ha volgut donar a coneixer una part de l'història contemporània prou desconeguda, referida a les relacions entre Valencia i Catalunya en els àmbits polític, cultural i identitari. Partint de la restauració dels Jocs Florals de Barcelona (1859), descriu els primers moments en que comencen a ser una realitat les tesis imperialistes entre els intel·lectuals catalans i com afectaren a Valencia. La llengua sera un factor determinant.

També posa de relleu la transcendència que tingueren personages com Marian Aguiló, Pompeu Fabra, Enric Prat de la Riba o Antoni Rovira i Virgili, entre aquells que començaven a adulterar l'història en benefici propi i que posaren les bases que propiciarien el conflicte identitari que, a hores d'ara, tant nos debilita com a poble.

Entre els valencians –valencianistes o no– resulta molt interessant coneixer el paper que jugaren Constantí Llobart, Teodor Llorente, Gaetà Huguet Breva, Vicent Tomàs i Martí, Rossent Gumiel, Josep M.ª Bayarri, Eduard Martínez Ferrando, Miquel Duran i Tortajada, Carles Salvador, Xavier Casp, Miquel Adlert, Manuel Sanchis Guarnier o Joan Fuster. En el llibre es revisa el moviment valencianista en diverses etapes, l'importància d'alguns moviments catòlics en el proces de catalanisacio, les Normes d'El Puig, l'AVLI...

En resum, es tracta d'una obra que tot aquell interessat en coneixer la genesis i els fonaments del conflicte identitari s'hauria de llegir.

